

Številka: 0610-12/14-90

Z A P I S N I K

14. seje Komisije Skupščine Republike Slovenije za ustavna vprašanja, ki je bila v sredo, 21.11.1990 ob 9.30 uri v salonu, v poslopiju Skupščine Republike Slovenije, Šubičeva 4, Ljubljana.

Na sejo so bili vabljeni tudi vsi člani strokovne skupine za pripravo osnutka ustave Republike Slovenije.

prisotni: predsednik dr. France Bučar, podpredsednika Miran Potrč in Vitodrag Fučl;

člani: Tone Anderlič, Roberto Battelli, Ivan Bizjak, Ludvik Gumilar, Franko Juri, Ciril Kolešnik, Boštjan Kovačič, Darja Lavtižar-Bebler, Andrej Magajna, Mojmir Ocvirk, Tone Peršak, dr. Ciril Ribičič, Vilijem Sekereš, Danijel Starman, dr. Ludvik Toplak, Zdravko Zabukovec, Zvone Žagar;

Sejo je vodil predsednik komisije dr. France Bučar.

Odsotni: Danilo Bašin, dr. Primož Rode, dr. Leo Šešerko, dr. Franc Zagožen;

Ostali prisotni:

- član strokovne skupina: dr. Lojze Ude;
- Jernej Rovšek, Lojze Janko, Pavle Svete, Ciril Zlobec, dr. Miha Ribarič, Anton Tomažič, Niko Toš in Erika Trojer;
- Štefka Kučan, Krajnc Majda.

Predlagan in sprejet je bil naslednji

d n e v n i r e d :

1. Odobritev zapisnika 13.seje komisije z dne 13.11.1990;
2. Predlog zakona o plebiscitu za osamosvojitve Republike Slovenije;

Člani komisije so s sklicem seje prejeli naslednja gradiva:

- Teze za zakon o plebiscitu o osamosvojitvi Republike Slovenije;
- Stališča Stranke demokratične prenove Slovenije o plebiscitu;
- osnutek zapisnika 13.seje komisije z dne, 13.11.90;

* * *

Razprava na seji je razvidna iz neavtoriziranega in neredigiranega magnetogramskega zapisa.

Ad 1)

Člani komisije so odobrili zapisnik 13.seje v besedilu, kot je bil v osnutku predložen na seji komisije.

Ad 2)

Komisija za ustavna vprašanja je na seji razpravljala o delovnem gradivu in tezah za zakon o plebiscitu o neodvisnosti Republike Slovenije.

Komisija je na seji oblikovala osnutek zakona o plebiscitu o neodvisnosti Republike Slovenije in ga sklenila takoj predložiti zborom Skupščine Republike Slovenije za obravnavo na skupni seji dne, 21.11.90 ter hkrati predlagati glede načina sprejemanja tega zakona naslednji možni obliki:

1. da zakon sprejmejo zbori Skupščine Republike Slovenije enakopravno in je sprejet, če so ga zbori sprejeli v enakem besedilu v skladu z amandmajem LXXIII in LXXV k ustavi Republike Slovenije (to je po običajnem postopku za sprejemanje zakonov - 362.člen ustave RS);
2. da zakon sprejmejo zbori kot ustavni zakon za izvedbo ustavnih amandmajev LXVIII (68) in LXXI (71) na skupni seji vseh zborov skupščine z dvotretjinsko večino vseh delegatov vseh zborov skupščine, v skladu z določbami amandmaja XCVIII (98) k ustavi Republike Slovenije.

Komisija je na seji oblikovala naslednje besedilo osnutka Zakona o plebiscitu o osamosvojitvi Republike Slovenije:

1. člen

Na temelju trajne in neodtujljive pravice slovenskega naroda do samoodločbe se v Republiki Sloveniji izvede splošni ljudski referendum (v nadaljnjem besedilu: plebiscit) o tem, ali naj Republika Slovenija postane neodvisna država.

2. člen

Na plebiscitu glasovalni upravičenci z "da" ali "ne" odgovorijo na naslednje vprašanje: "Ali naj Republika Slovenija postane neodvisna država?".

Vsebinski del glasovnice se glasi:

"ALI NAJ REPUBLIKA SLOVENIJA POSTANE NEODVISNA DRŽAVA?"

Varianta: Vsebinski del glasovnice se glasi:

"ALI NAJ REPUBLIKA SLOVENIJA POSTANE NEODVISNA DRŽAVA?
(ALI NAJ SE REPUBLIKA SLOVENIJA IZLOČI IZ SFRJ?)"

DA

NE

(obkrožite odgovor, ki ustreza vaši volji)."

3. člen

Na plebiscitu je sprejeta odločitev, za katero je glasovala večina vseh glasovalnih upravičencev.

Varianta: Na plebiscitu je sprejeta odločitev, za katero je glasovala večina glasovalnih upravičencev, ki so glasovali.

4. člen

Če je na plebiscitu sprejeta odločitev, da postane Republika Slovenija neodvisna država, sprejme Skupščina Republike Slovenije vse potrebne akte in ukrepe, da prevzame uresničevanje suverenih pravic, ki jih je prenesla na organe SFRJ, in začne pogajanje z drugimi republikami v SFRJ o bodoči ureditvi odnosov po načelih mednarodnega prava.

Varianta k 4.členu: Če je na plebiscitu sprejeta odločitev, da postane Republika Slovenija neodvisna država, Skupščina Republike Slovenije, sprejme ustavne zakone, s katerimi določi postopek in roke za uveljavitev plebiscita.

Skupščina Republike Slovenije bo po konstituiranju demokratično izvoljenih skupščin v vseh republikah dala pobudo za razgovore z drugimi republikami v SFRJ o razdružitvi federativne Jugoslavije in bodoči ureditvi odnosov po načelih mednarodnega prava.

Variantni dodatek: Dodata se 4.a in 4.b. člen, ki se glasita:

4.a. člen

Ob sprejemu zakona sprejme Skupščina Republike Slovenije poseben sklep o skupnih ciljih in politiki uresničevanja odločitve plebiscita.

4.b. člen

Ob sprejemu zakona sprejme Skupščina Republike Slovenije gradivo za obveščanje javnosti o pripravah na plebiscit in o ciljih plebiscita.

5. člen

Skupščina Republike Slovenije razpiše plebiscit na nedeljo med 15. decembrom 1990 in 15. januarjem 1991. Razpiše ga na predlog Predsedstva Republike Slovenije po predhodnem mnenju Izvršnega sveta Skupščine Republike Slovenije.

Varianta: Črta se drugi stavek.

6. člen

Izvedbo plebiscita vodijo volilni organi, določeni z zakonom o volitvah v skupščine, po pravilih, ki veljajo za te volitve.

Izid plebiscita ugotovi in objavi Republiška volilna komisija.

7. člen

Pravico do glasovanja na plebiscitu imajo osebe, ki imajo v Republiki Sloveniji splošno volilno pravico po zakonu o volitvah v skupščine.

8. člen

Pri ugotavljanju izida plebiscita se upoštevajo osebe, ki so vpisane v splošni volilni imenik na dan izvedbe plebiscita.

Pri ugotavljanju izida plebiscita se ne upoštevajo osebe vpisane v splošni volilni imenik, za katere organ za izvedbo plebiscita na posameznem glasovalnem mestu ugotovi, da se zaradi dela v tujini ali zaradi služenja vojaškega roka niso mogle udeležeti glasovanja.

9. člen

Razpis plebiscita in izid plebiscita se objavita v Uradnem listu Republike Slovenije.

10. člen

Glede varstva pravic glasovanja na plebiscitu veljajo določbe zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Uradni list SRS, št. 23/77 in 18/88 ter Uradni list Republike Slovenije, št. 3/90).

11. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

O b r a z i l o ž i t e v

I.

Ustavna podlaga za izdajo zakona je v amandmaju LXVIII k ustavi republike Slovenije, po katerem Skupščina Republike Slovenije ureja vprašanja in postopke v zvezi z uresničevanjem pravice do samoodločbe, ter v 337.členu ustave Republike Slovenije in amandmaju LXXI k ustavi Republike Slovenije, po katerih Skupščina Republike Slovenije lahko sklene, da se vprašanje, ki zadeva uresničevanje suverenih pravic Republike Slovenije, lahko predloži na referendum.

Referendum ureja zakon o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Uradni list SRS, št. 23/77 in 13/88 ter Uradni list Republike Slovenije št.8/90). Določbe tega zakona bi se uporabljale tudi za izvedbo plebiscita o osamosvojitvi Republike Slovenije, kolikor z zakonom o plebiscitu posamezna vprašanja ne bi bila posebej urejena.

Z zakonom o plebiscitu naj bi bila posebej urejena naslednja vprašanja:

- vprašanje, o katerem se odloča na plebiscitu (1. in 2.člen),
- učinek sprejete odločitve (3. in 4. člen),
- predlog za razpis plebiscita (5.člen),
- organi za izvedbo plebiscita (6.člen),
- pravica do glasovanja na plebiscitu (7.člen),
- ugotavljanje izida plebiscita (8.člen),
- objava razpisa in izida plebiscita (9.člen),
- varstvo pravice glasovanja (10.člen).

II.

Pojasnila k posameznim členom:

K 1.členu:

Republika Slovenija bo kot neodvisna država ponovno prevzela tudi tisti del suverenosti, ki ga je na podlagi sporazuma republik in avtonomnih prokrajnin po ustavi SFRJ uresničevala na ravni federacije. Pomeni pa tudi, da Republika Slovenija ne bo več del federacije, temveč neodvisna država, mednarodnopravni subjekt, ki ni v sestavi federacije niti v kakršnem koli odvisnem statutu, in ki sam odloča, ali in v katere povezave bo šel z drugimi subjekti.

K 2.členu:

Vprašanje, postavljeno na plebiscitu mora biti kratko in jasno, da omogoča jasno nedvoumno izražanje volje glasovalnih upravičencev.

K 3.členu:

Glede na izjemno pomembnost odločitve je predlagano, da bi bila sprejeta odločitev, za katero se odloči večina glasovalnih upravičencev (torej več kot polovica vseh).

Po varianti pa bi se upošteval rezultat, za katero bi se odločila večina samo tistih glasovalnih upravičencev, ki so glasovali.

K 4.členu:

Na plebiscitu sprejeta odločitev daje Skupščini Republike Slovenije vso potrebno legitimnost za nadaljnje akte in ukrepe, potrebne v postopku osamosvojitve.

K 5.členu:

Po ustavi Republike Slovenije je razpis republiškega referendum v pristojnosti Skupščine Republike Slovenije. Glede na načelen sporazum med političnimi strankami v Skupščini Republike Slovenije bo treba zato ali v zakonu ali posebnem aktu Skupščine Republike Slovenije določiti datum plebiscita.

K 6.členu:

Tehnična izvedba plebiscita bo potekala v celoti po pravilih, določenih za volitve. Republiška volilna komisija in občinske volilne komisije obstajajo; občinske volilne komisije bodo imenovale člane volilnih odborov ter določile tudi volišča.

K 7.členu:

To so osebe, ki so dopolniljo 18 let starosti, so poslovno sposobne, imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji ter niso tuji državljani oziroma osebe brez državljanstva.

K 8.členu:

Če bi bila sprejeta varianta k 3. členu se ta 8.člen črta.

III.

Način sprejemanja tega zakona:

Zakon sprejmejo zbori enakopravno in je sprejet, če so ga zbori sprejeli v enakem besedilu v skladu z amandmajem LXXIII in LXXV k ustavi Republike Slovenije (to je po običajnem postopku za sprejemanje zakonov - 362.člen ustave).

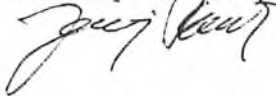
Varianta:

Zakon sprejmejo zbori kot ustavni zakon za izvedbo ustavnih amandmajev LXVIII in LXXI na skupni seji vseh zborov z dvotretjinsko večino vseh delegatov vseh zborov, v skladu z določbami amandmaja XCVIII k ustavi Republike Slovenije."

* * *

Seja je bila zaključena ob 14.30 uri.

S e k r e t a r
Jernej Rovšek

P r e d s e d n i k
dr. France Bučar

